

Mikroorganismer:

Mikroskopiske bakterier, virus og svampe.

Fremgangsmåde /
procedure

Sengebad/brusebad:

Sengebad vælges, hvis borgerens helbredstilstand betyder, at borgeren ikke er i stand til at komme ud af sengen, for at vaske sig ved vask eller i brusebad, med eller uden hjælp. Ellers vælges brusebad. I praksis udføres der ofte nedre toilette i sengen, mens resten af badet foretages som brusebad.

Den personlige pleje kan være fuldstændig eller delvis kompensatorisk, afhængig af borgerens fysiske og psykiske tilstand. Det bør altid tilstræbes, at borgeren udfører så meget af plejen selv, som muligt.

Før procedure:

- Vurdér, om der er behov for én eller to personer til at hjælpe borgeren med personlig pleje, samt hvilke kompetencer/kvalifikationer der er behov for, i forhold til borgerens sundheds- og sygdomstilstand.
- Overvej, om borgeren har behov for smertestillende medicin, inden sengebadet påbegyndes.

Remedier:

- Ængangshandsker.
- Vaskeservietter med et hudplejende middel, der ikke skal vaskes af. Alternativt skumklude, et halefad og et hovedfad samt hudvenlig sæbe (anvend borgerens egne sæber, hvis borger ønsker dette).
- Ved behov for hårvask uden vand findes specielle produkter (mild shampoo, som ikke behøver skylning).
- Håndklæde x 2 (hoved og hale).

- Evt. hudlotion.
- Kam/børste.
- Neglerenser/negleklipper.
- Skraldespand.
- Kurv til snavsetøj (evt. geléposer, hvis dette anvendes).
- Evt. rent linned.
- Rent tøj til borger.
- Evt. ble/bind.

Procedure:

Under hele proceduren skal du være opmærksom på, at borgeren ikke bliver kold. Samtidig skal du tage hensyn til, at nogle borgere kan være meget blufærdige.

Andre kan af kulturelle eller religiøse grunde have det meget svært med at skulle blotte deres krop for andre mennesker. Derfor skal du hele tiden dække kroppen de steder, der ikke bliver vasket, fx med et rent håndklæde.

Desuden skal du lave observationer vedr. eventuelle sår, tryk og hudens tilstand generelt.

Start med øvre toilette:

- Hav dine remedier indenfor rækkevidde.
 - Udfør håndhygiejne efter gældende retningslinjer for håndhygiejne og tag éngangshandsker på.
 - Kør sengen op i korrekt højde.
 - Hjælp borger af tøjet.
 - Start med ansigt oppefra og ned. Mange borgere kan selv vaske ansigtet og i det tilfælde er din hjælp kun kompenserende.
-
- Hjælp borger med at få tørret ansigtet og evt. få lidt hudlotion på.
 - Dernæst vaskes overkroppen. Oppefra og ned. Vær grundig i evt. hudfolder. Ikke mindst når der skal tørres, da fugtig hud i hudfolder kan give svamp. Husk ryggen.

- Hjælp borger med at få lotion på kroppen, hvis der er tegn på irritation/tryk eller andet af huden, anvend da special creme.
- Hjælp borger med at få deodorant på, hvis dette ønskes og haves.
- Hjælp borger med at få tøj på overkroppen.
- Benene vaskes. Læg håndklæde under det ben du vasker.
- Tør benene og smør benene ind i lotion. Her kan du med fordel stimulere borgers venepumpe (smør ned mod foden på skinnebenet og op mod knæhasen på lægmusklen).
- Hjælp borger strømper eller støttestrømper på.
- Til sidst udføres nedre toilette. Proceduren ved vask af genitalierne, er afhængigt af, om det er en mand eller kvinde der skal vaskes:

Nedre toilette fortil på mand:

- Skift handsker.
- Undgå at bruge sæbe, medmindre det er sæbe beregnet til intim hygiejne.
- Start fortil.
- Træk forhuden forsigtigt tilbage. Vask fra urinrørsåbningen og ud. Vask herefter folden mellem penishovedet og forhuden. Hvis borgers penis bliver erigeret venter du lidt, inden du går videre.
- Skift klud.
- Vask penis og rundt om pungen. Vær opmærksom på at vaske hele vejen rundt om pungen.
- Skift klud.
- Vask huden omkring kønsorganerne.
- Når du er færdig med at vaske, dupper du forsigtigt huden tør med et håndklæde og trækker forhuden på plads.

Nedre toilette fortil på kvinde:

- Skift handsker.
- Undgå at bruge sæbe, medmindre det er sæbe beregnet til intim hygiejne.
- Start fortil.
- Vask i én bevægelse. Dvs., at du skal vaske i lange strøg forfra og bagud uden at køre vaskekluden frem og tilbage.
- Skift klud (Du kan også begynde med at folde kluden, derefter kan du vende kluden, så du får et rent stykke igen).
- Vask først omkring urinrørsåbningen, derefter omkring skedeåbningen.
- Skift klud (eller vend kluden). Derefter vasker du skamlæberne.
- Skift klud og vask huden omkring kønslæberne.
- Når du er færdig med at vaske, dupper du forsigtigt huden tør med et håndklæde.

Nedre toilette bagtil på mand/kvinde:

- Bed borgeren til at vende sig om på siden. Få evt. en kollega til at holde borgeren, så borgeren ikke ruller tilbage.
- Vask lænd, baller og huden mellem ballerne. Derefter vasker du

omkring endetarmsåbningen ("udefra og ind").

- Husk at skifte handsker hvis du bliver forurenede undervejs ligesom du skal skifte kluden hver gang den er forurenede.
- Tør forsigtigt efter med et håndklæde.
- Smør evt. med lotion på baller og lænder.
- Tag handskerne af og smid dem ud i affaldsposen sammen med vaskekludene.
- Hvis borgeren bruger ble eller bind, tager du rene handsker på og giver borgeren ble/bind på.
- Hjælp borgeren med at få underbukser/trusser og resten af tøjet på. Vær opmærksom på, at tøjet ikke folder og generer borgeren.

Efter procedure:

- Borger tilbydes hjælp afhængigt af situation og funktionsniveau til mobilisering eller lejring i sengen.
- Borger bør tilbydes hjælp til at få børstet tænder efter bad.

Borger kan mobiliseres til badeværelset, alternativt sidde på sengekanten eller ligge i sengen med hovedet eleveret.

- Hvis du som plejepersonale skal hjælpe borger med at få børstet tænder, skal du først udføre håndhygiejne efter gældende retningslinjer for håndhygiejne og tage handsker på.

Dokumentation	Hjælp til personlig pleje og graden af kompenserende støtte dokumenteres i EOJ.
---------------	---

Ansvar	Det sundhedsfaglige personale, der udfører plejen har ansvar for, at kontakte ansvarshavende sygeplejerske ved observationer der fraviger borgers vanlige tilstand.. Udarbejdet på baggrund af KvaliCares skabeloninstrukser. Godkendt af Styregruppe for instrukser.
--------	---

Referencer	http://www.cfkr.dk/media/351622/Bilag%2018.pdf http://www.cfkr.dk/retningslinjer/godkendte-retningslinjer/hud-og-slimhinder/klinisk-retningslinje-for-haandhygiejne.aspx http://dok.regionsjaelland.dk/view.aspx?DokID=346899
------------	---

KvaliCare kan ikke holdes juridisk, fagligt eller økonomisk ansvarlig for fejl opstået ved anvendelsen af instruksen.
